

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Segéd-szerkesztő:

Hulinka Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sz.-Somlyó, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is czimzendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

A társadalom parasitái.

A hirlapok hirdetési rovataiból van merítve cikkünk tárgya.

Nagy betűkkel látjuk hirdetve csaknem minden hirlapban Csillag Anna óriási loreley haját s hajnövesztő kenőcsét; köszönő, elismerő levelekkel körül garnirozva. Hát hiszen boldogok a kik hisznek, de mi e boldogságot nem irigyeljük. Már hogy ez a Csillag Anna kisasszony csakugyan olyan pomádét árul, a mitől a tenyerünkön is haj nőne! . . . Ha ez igaz volna, az a sok kopasz fő a Sándor-utczai palotában beh hamar takarót venne magára; mert tessék elhinni, a kopaszság sokat levon egy honatya érdeméből is a karzat előtt. — A Csillag kisasszony üzlete is bizony csak olyan humbug, mely a társadalom gyengébbjei számára van alapítva, s hogy az üzlet kifizeti magát, ez azt bizonyítja, hogy társadalmunkban sok hiszékeny gyenge van, kit a nyomtatott betű félrevezet. De hát a t. kisasszonyról nem akarunk most erősebben nyilatkozni.

Fenntartjuk ez erősebb nyilatkozatunkat Tóth és Mihálik matematikus üzletére, kik hallatlan merészséggel gyártják a köszönő iratokat a megnyert ternőkért. Ezek az urak azt hirdetik, hogy három darab levélbélyegért küldenek 3 lutri számot, mely bizonyos ternőnyereményt csinál az első huzáson, magasztalják önmagukat köszönő iratokban, mint kitűnő, fölülmulhatatlan matematikusokat s kölesönösen gyalázza egyik a másikat, — szóval handliroznak a jámbor közönség hiszékenységre és zsebére. Ezek az urak (?) mathezi-ist nem is szagoltak s mégis matematikusok. Hiszen mi nem féltjük az ily parasitáktól a művelt társadalmat, de féltjük az egyszerű paraszt embert, ki mindent elhisz, a mi nyomtatva van az újságban.

Épen a napokban hallottuk egy ilyen újságolvasó paraszt embertől, hogy Mihálik matematikus urhoz felküldte a három levélbélye-

get s azon választ kapta, hogy irodai költség fejében küldjön neki előre egy forintot s nyilatkozzék, hogy hogy a nyerendő összeg 20%-jét át fogja engedni Mihálik matematikus urnak, s akkor leküldi neki a biztos ternős 3 számot. Hát nem handlirozás ez a Mihálik ur mestersége?

E rovat alá tartoznak azok a tisztességes speciál orvos urak, kik bizonyos külső betegségeket ökölnyi betűkkel akarnak gyógyítani. — Ide számíthatjuk azt a sokféle feltalált gyógyszer, mely hivatva van az emberiséget a doktor uraktól megszabadítani, a mennyiben minden beteg ember doktor nélkül is meggyógyíthatja magát, ha megrendeli Brandt Richárd, vagy Miller ur egyetemes gyógyszerét, mely használ egyáltalában mindenféle betegségtől tétőtől talpig. „Nincs többé tyukszem, — nincs kopasz fej, — nincs többé tüdővész“ . . . stb. azt mondja az újság s alig van ember tyukszem nélkül, kopasz fej is van elég, tüdővészben pedig elhal az emberiség egy jó része. De azért ütik a dobót s fogják a verebet.

Persze a hirlapkiadóknak teljesen mindegy, akármit hirdessen is a világ, árverés, rőfös üzlet, fűdő-megnyitás, gyógyszer, suvix, gépgyár, vagy akármi, ha megfizetik a „helypénzt“ — szabad a bemenet. Hanem azt már megsokalja az ember, midőn egy napi lapban 360-szor látja egy évben a nyílttér rovatát ezzel kérkedni: „Revalesciere du Barry Londonból“ . . . stb. Mindennap ott volt, csakegyszer sem hiányzott. A nevetségesség is közel áll e hirdetésekhez. Egy bécsi hirlap jól hirdeti, hogy egy svájci óratelep tulajdonosa Ischia szigetén meghalt, s az örökösök nem tudnak másképp megosztolni a sok órán, mint oda dobják potom áron a közönségnek, illetőleg az órát ingyen ajándékba adják, a lánczért kell fizetni rongyos 2. frt. 90. krt. És ez a szegény svájci óragyáros milyen részvétet támaszt maga iránt halála után a magyar közönség soraiban! Egy másik óragyáros pedig végrendeletében meghagyta, hogy az ő órát

ajándékozzák el holtá után azoknak, kik a reá akasztott lánczért fizetnek 2—3 frtot. Bizony nagylelkű ember lehetett az az óramester, ingyen adja az órát s a 10 kros lánczért fizettet csak 3 frtot. Az is derék, mikor az örökké féléren maradó ezüst evő-eszközöket hirdetik. Egész gyárak leégnek, munkások ezrei maradnak kenyér nélkül s a raktáron levő készletet azennal el kell adni potom áron, mert éhesek a munkások s nem várhatnak.

Ezek a hirdetések nem veszélyesek, legfeljebb mulatnak rajta a művelt olvasók; de vannak elegenden oly hiszékenyek, kik lépre meennek s az ingyenes órát, meg az evőeszközöket meghozatják. Sok száz forint kiszivárog ily csatornákon Magyarországból éveken át s folyik a bécsi üzlettengerbe.

Ugyanazért, kik könnyen elhisznek mindent, a mi nyomtatva van, őrizkedjenek azoktól, kik potom olesó áron ajánlják áruikat, mert olesó is, jó is — ez a kettő alig fér együvé. És ne higgyünk a csudagyógyszerekben, higgyünk inkább a doktornak, ki mellettünk van. A matematikusokat pedig kerüljük s ne rakjuk lútriba a pénzt. Csillagk. a. előtt pedig emeljünk kalapot, mert a nőket tisztelni kell, de a boltjába jó lesz be nem lépni, mert a pomádé egy szál haját sem növeszt.

A háboru az ész törvényszéke előtt.

III.

A természetes erkölostan és a keresztényeég egyaránt tiltja más tulajdonának megkárosítását és pusztítását. „A tulajdon szent és sérthetetlen!“ Ez ama egyszerű alapelv, melyet a kereszténység zászlójára irt s melyet gyakorlatilag egész horderejében iparkodik mindenki által elismertetni. Semmi esetben, semmi szín alatt nem engedi meg más jószágának erőszakos elfoglalását, vagy pusztítását. Még a legvégső szükség esetén is csupán azt engedi meg a szegénynek, hogy ön-

Mint fővényszem pereg az idő göröngye,
Mig sirhalmot borít lassanként fejünkre.
Régi megszokott kép, mely nem ujl soha,
A sors is a régi: rideg és mostoha;
Semmi vigasztaló! . . . Hiszünk és remélünk,
Hogy keservét jobban éreztesse velünk.

Egyetlen örömöm az én kis családom,
A hol nyugalمامat még is feltalálom,
Itt a cél, a melyért én is panczélt öltök
S üritem a pohárt, mely örömmel töltött,
S keserű, hogy lelkem is keserű bele,
De azért felhajtom s nem gondolok vele.
Rövid boldogságom szomorú emléke,
Kisérő emlékem a sötétlő éjbe!

Napi munka után ha eljő az este,
Kicsi fiacskámat veszem az ölembe.
Ezt a drága kincset, a ki fenntart, éltet,
Kit éltemnél jobban szeretek és félték;
Ezt a kicsi árvát, egyetlenegy kincsem,
Ki nélkül örömem s boldogságom sincsen.
... Hiszen oly drága volt! Olyan nagy volt ára!
Szegény kicsi gyermek! Szegény kicsi árva!

Hogy nő s okosodik! Ha látnád milyen szép!
A két karjaim közt milyen peczkesen lép!
Búg mint a kis galamb; visong mint a vércse,
Okos szemeivel jobbra-balra nézve,
Mintha szemeivel valakit keresne . . .
Tudom a könyved is utánna peregne!

TÁRCZA.

Költői levél.

(Egy pap barátomhoz.)

Várod levelemet? . . . Ne várjad hiában!
Nem szorongatom itt az asztal fiában,
De ám légy türelmes, mint akár a birka,
Mert a mint láthatod biz' ez hosszú firka.
S ha nincs meghájazva a posta kereke,
Bizony attól tartok, hogy elakad vele . . .
Hja, drágás a posta s nem fizetek ingyen,
E levélre adtam utolsó fityingem.

De a nagylelkűség tudod természetem,
S hogy így kiköltöttél szemedre nem vetem;
... Találjon levelem friss jó egészségben,
Hitelezőiddel lelki békességben.
Mosolyogjon reád a szerencse szája,
Legyen hű vendéged Muzsa ő nagysága,
Mindennapos hozzá a forintos mise, —
S azt hiszem, hogy ehhez nem kell több semmise.

A mióta sorsod innen messze üzött,
Nem szűnt a barátság, a mely összefűzött,
Most is mindennapos vendég vagy te nálam
S mulhatnak az évek, üthetik a hátam,
Hogy előre görbül vállam, nyakam bele —
De te jó barátom nem leszel feledve . . .

Itt léted rövid volt mintegy röpke álom,
De hű emlékedet mindig feltalálom.

Ujdonságot írjak? . . . Nem tudok barátom,
Erre nincsen vénám szívesen belátom;
Mert mi a friss újság? Semmi más mint pletyka!
S ezt az egyet nálam jobban érti Pepka,
A ki pediglen csak szolgáló minálunk;
De azért tud annyit, hogy eláll a szájunk;
No nem főzni, sütni, mosni vagy vasalni,
Hanem igaz dolgot többül kifacsarni.

Szappan habból egész tornyokat tud fujni,
Egy csipetnyi lisztből Uchatust gyurni,
Egy babszemmel ha kell bevéteti Metzet,
A sachter szomszédoddal agarakat metszet,
Elszökteti Linkát egy suszter legénnyel,
S agyonüttét drótost egy turós lepénnyel.
... Én ehhez nem értek és hogyha ez vétek —
Bocsáss meg érette, igen szépen kérlek.

S most már oda értem, a mitől úgy félttem,
S szeretném átszökni ebben a levélben,
A mi sok dandynek olyan kedves dolog,
Hogy a nyelve mindig csak a körül forog,
Mint a kerék agya a tengelye körül
S a köszörüs köve, a mikor köszörül,
Szélmalom, a mikor a kedvező szélnek
Kivan téve szárnya. — Magamról beszélek!

Végtelen csendesen, hallgatagon, bután
Mulik el, tűnik el a nap egymásután,

kénytelen csupán annyit vegyen el a más tulajdonából, a mennyire élete fenntartása végett szüksége van csak azon föltétel alatt, ha azon más ezt neki önkényt oda nem adná.

Amde mihielyt a háboru zaja szerte mennydörög az ország kies vidékein, minden ellenkezőre fordul. A hadi társzeker belegázol a mosolygó vetésekbe, melyeket a földmives verejtékével öntözött s melyekből dus aratást remélt, és a fűrésztó munka gyümölcset mind elpusztítja. A háboru jogosultnak hiszi magát arra is, hogy felgyújtsa az emberek csöndes lakhelyeit, ha ilyesmit előnyösnek lát a maga hadi céljaira. És a házikó, mely eddig egy holdog család békés lakhelye volt, egyszerre lángok martalékává lesz, porrá ég és elpusztul. A háboru kegyetlenül dulja fel az emberek vagyonát. Akár szegények, akár gazdagok, nemesek vagy parasztok, — neki az mindegy. Még a kik vagyonát esetleg megkíméli, azoknak sem hagy békét. Az ellenség, mely az országba tör, jogosultnak hiszi magát ezen ország terhére élni. A békés polgár kénytelen a katonákat élelmezni, utolsó vagyonkiját is odaadni, hogy őket etesse, itassa. Az ellenséges hadak requisitio, arra kényszerítenek szegényt és gazdagot, hogy vagyonukat átengedjék, ha a legnagyobb nyomorúságha jutnak is. Így lesz a békés polgár keservesen gyűjtött vagyona a háboru istenének áldozatává. Így váltja föl a háboru következtében szegénység és nyomor az előbbi kényelmes jólétet.

És mégis! Ámbár a természetes és keresztény törvény a háboruban ellenkezővé torzul el, a háboru elvileg nem kárhoztatható, némelykor mégis jogosult az. Mindkettőt kénytelen vagyok elismerni, noha föltögni nem bírom.

A kereszténység szemeiben nagy az ember méltósága és értéke. Míg az antik pogányság csak annyiban tulajdonított egyes embernek valami értéket és jelentőséget, a mennyiben az egésznek része, az államnak polgára volt, értékét tehát ama haszon szerint mérlegelte, melyet működése által az államnak hajtott: addig a kereszténység önálló személyes értékkel díszíti föl az embert, a mennyiben őt az ég polgárának tekint. Az ember keresztény felfogás szerint, az ég számára van rendelve. Isten gyermeke, megváltva az Istenember vére árán. Tagja az üdvözítő titokzatos testének. Azért az egyház minden gondja, minden működése oda irányul, habár nem kizárólag is, de kiváltsággal, hogy az egyes lelkeket üdvözítse, megszentelje, a mennyországnak megnyerje, fölnevelje. Az egyes ember tehát az állammal szemben nem jogtalan, pusztán eszköz. Ellenkezőleg az állammal szintén kötelessége az ő személyes értékét és méltóságát elismerni, vele így bánni, őt ezen rangjában védelmezni.

De mihielyt a harci kiáltást megfújják, a katonaság hadi lábra állittatik és csatamezőre indul, ezen viszony is rögtön ellenkezővé torzul el. Akkor egyes katonasemmi egyéb, mint eszköz annak kezében, ki a hadat vezényli. A hadvezér csak tömegekkel működik és manővroz. Egyes katonasemmi rész, ugyszólván csak egy paránya ezen tömegnek és csak annyiban számít valamicskét, a mennyiben ilyen. Csatába a tömeget küldik. Tömeg dönti el a csata sorsát, az vivja ki a győzelmet. Hogy hány egyes része vesz oda a tömegnek; mi sora vár azokra, meghalnak-e, vagy sebeikként vérezenek el, vagy sértetlenül szabadulnak meg a csata tüzeiből; ez a háboru céljának szempontjából egészen

Sokszor én is a mint mosolyogva nézem . . .
Egy-egy futó könyvem csak leperdül, érzem!

Mennyi öröm s bánat születik egy perczen,
Ikertestvéreként az emberi kebelben!
Fájó érzés a mely könyveket hajt, éget . . .
Gyötrellem, fájdalom s — azért mégis éltet.
. . . Ha ezt a kis fiut szívemre fektetem,
Egy perc alatt mindezt átélem, szenvedem.
Hol a toll, a melylyel azt le lehet írni . . .
Hogy lehet egyszerre mosolyogni, sirni?

Midőn elszendereg kicsi bölcsőjében,
Remegve hajlok rá s percekig elnézem.
Mikor angyal arcza álmában mosolyog,
Szegény kis Annámra, anyjára gondolok.
Vele játszik akkor . . . csak e hitben élek,
Az álom adja meg, mit elvont az élet;
Ez a gondolat ad csak megnyugvást nekem.
S zokogok hosszasan, zokogok csendesen.

Látod! Vigan kezdtem, de szomorun végzem.
Megbocsátod ugy-e? Tudom; nem is kétkem.
Olyan e levelem, mint a hegyi patak,
A mely a bérceknek magas keblén fakad.
Vigan indult felül, sziklák között bugva,
De föld alá vitte hirtelen az utja;
Hol virágok helyett lomha földet sodor,
Sötét gyűrűvé lesz a fehér habdodor,
A csevegő patak rejtelmes, hallgatag . . .
S zokogva megy tovább . . . tovább — a föld alatt!

Hamvai Sándor.

közömbös. Így semmisül meg egyes katonaszemélyes értéke azon pillanatban, mihielyt a harczó tömeg organismusába lép és itt annak rendelkezése alá kerül, ki a hadseregnek parancsol. A katonának nem szabad többé önállóságát éreznie. E tudatról le kell mondania. Csupán a harczó tömeg egy tagjának érezze és tekintse magát, a ki eszköz a vezér kezében, mert csak ily föltétel alatt végezheti dolgát, mely a küzdelemben reá várakozik. A vak engedelmesség, melyre a katonas a hadvezér iránt köteleztetik, éppen ezen alapul. A háboruban csak egy gép az ember. Ha elesik, az éppen oly közömbös dolog, mint egy ló halála, sőt még közömbösebb, mert hát őt kipótolni könnyebb, mint egy lovat.

És mégis! Habár a háboru ismét visszadobja az embert azon álláspontra, melyet számára az antik pogányság jelölt ki, a háborut nekie elvileg kárhoztatni nem szabad; mert némelykor mégis jogosult az. Mindkettőt el kell ismernünk, noha összeegyeztetnünk nem lehet!

Murányi V. Anna.

A meghülésről.

— Csevegés, egy nagyon komoly dologról. —

A kandallóban vigan pattog a tűz és sziporkázik a szikra, odakint meg jóval a nulla alá száll a borszesz a hőmérőben. Idebenn a hugocsám bálosdit játszik, (ugy tánczol, hogy kiizzad belé), — oda kint meg a jég sima tükrén vállas parasztleányok csuszkálnak a lányok után, kik föl sem veszik a hideget, mikor arról van szó hogy az utánuk iramló legényekkel cziczázzanak.

Ilyen időben nem lesz tán egészen érdektelen, ha egy kicsit diskurálunk a meghülésről?

Fölteszem, hogynem. S ezt annyival inkább föltehetem, mert naponként fordulnak hozzám meghültek tanácsért; sőt gyakran olyanok is, a kik tényleg meg sem hűltek, de bajukat meghülésből származtatják; minthogy a nagy közönség olyan formán van a meghülésről, — hogy triviális legyenek: mint egyetlen kaptafájával szomszédomban a csizmadia, a ki ugyanazon a kaptafán készít nekem cipőt, a melyiken a szép postamesternének, csakhogy neki ugyancsak lefarag belőle, nekem meg egész csapat bórdaarabot csirizel hozzá „auflág“-nak. A nagy közönség is minden betegséghez, még a gyomor-rákhoz is, a meghülést használja — kaptafának.

Ezzel szemben a szakértő tudósok egy része egyáltalán kétségbe vonja a meghülés létezését, abból indulván ki, hogy mesterséges uton még eddig előidézni nem sikerült még akkor sem, ha lázas beteggel hideg fürdőt vettek; emberbaráti szempontból, persze nem kísérlet gyanánt, hanem gyógyításul.

Mi, daczára ennek, azt hisszük, hogy mint sok más dologban, ugy itt is, az arany középut az igazi, azaz: a meghülés létezik ugyan, de sokkal kevesebb bajt okoz, mint a mennyit neki tulajdonítanak.

Vegyük a legegyszerűbb esetet. Valaki náthát kap s legott kísüti, hogy egy-két héttel, vagy egy-két nappal a baj kitörése előtt, itt vagy amott, rövidobb vagy hosszabb ideig a hideg behatásának volt kitéve, szóval: meghült. S ezzel kész a diagnózis!

Csakhogy a ki így gondolkozik két igen fontos dologról feledkezik meg. Az egyik az, hogy a kiket uton-utó felig megfagyva találunk, aztán ugy a hogy, éltre hoznak, — azok olyankor éppen nem náthásak, pedig — nemde, azok meghültek, isten igazában?

A másik, a miről megfeledkeznek az, hogy meghülés nélkül is lehet náthát kapni, például csokolódzás folytán. Csak gondoljanak vissza hölgyeim s önök, fiatal barátaim, holdvilágos tavaszi esték téte-a-téte-jeire és meggyőződnek felőle, hogy már kaptak náthát — meghülés nélkül is — egymástól, a mikor ugyancsak hevültek egymásért! . . .

Nem szabad azonban szemet hűnyünk ama körülmény előtt sem, hogy nem mindenki kap náthát, a ki hasonló bajban szenvedővel érintkezett, — mert éppen ez a körülmény juttat bennünket a tények megtejtéséhez. . . Teljesen tisztázva ugy áll a dolog, hogy a meghülés hajlamossá tesz minket arra, hogy a náthát előidéző kórhátány, egy növényi élősd, bennünk melegágyra leljen, a mikor aztán annyira szaporodik, hogy szállás-adóját beteggé teszi — a háládatlan.

Hasonló a viszony a meghülés és a mindenki által méltán rettegett mellbaj között. Arra sohasem volt eset, hogy valaki hektikát kapjon hűlésből, de az igenis, megtörténhetik, hogy valaki meghül, erős hurutot kap s ez alkalmas talajjá teszi tüdejét fennfő csirájának megtelepedésére és szaporodására. Ha semmi mást nem veszünk figyelembe, pusztán ama körülményt, hogy az emberiség hetedrészé mellbajban pusztul el s hogy e bajnál porszemnyi szerep a meghülésnek is juthat, — azt hiszem, ez magában is elegendő rá, hogy a meghüléstől óvakodjunk!

De hogy az ellenséggel megküzdhesünk, látnunk kell őt szemtől-szembe, — foglalkozunk hát röviden a meghülés lényegével.

Ha Sz.-Somlyó legszebb hölgyét megkérdelem — mitől van migrénszerű fejszagatása? s ha nem bizik bennem és meg nem vallja őszintén, hogy attól, mert férjcskéje nem akarja teljesíteni egyik vagy másik kérését toilettjét illetőleg: ugy bizonyára ép ugy azt fogja felelni, hogy fejszagatását léghezum okozta, mint a hogy a seprőhegyi bába is a „czugg“-tól származtatja az oldal szurást, mely ellen mézes dőhány levelet rendel.

Egyik módja tehát a meghülésnek az, mikor testünk egy része kisebb hőmérték behatásának van kitéve, mint a milyen alatt testünk többi része áll. Ama testfelnek részleges hűlése vérkeingési és egyéb zavarokkal jár, mely zavarok betegség alakban nyilvánulnak. Ki nem tapasztalta például, legalább egyszer életében, hogy ágyból föl kelve, fél karját vagy más tagját, csak fájdalom kitévése mellett tudja mozgatni, — s ki nem figyelte meg, hogy az a testrésze a hideg fal felé volt fordulva álma alatt, — hogy tehát a hideg fal melegeit vont el tőle?

A meghülés második módja: mikor egész testünk lehül hirtelen. A mi történhetik különböző képen; például, nyárban átázás; télen: teszem föl, hossz-szas templombani tartózkodás; ősszel vagy tavasszal fürdés által. No hogy a templombani meghülés veszélyének teszik ki magukat legkevesebben, az ép ugy nem szorul — sajnos! — magyarázatra, mint a milyen világos az, hogy annál biztosabb és intenzívebb a meghülés, minél nagyobb a test hőmérséke és ama közeg hőmértéke közötti viszonylagos különbség, a melyben tartózkodunk. Hiszen mindenki tapasztalhatta, hogyha meleg szobából fölhevűten hidegbe ment át s ott tartózkodott, hát rekedtséggel, huruttal, köhögéssel adózott vigyázatlanságáért! . . .

Ebből aztán mindjárt az is nyilvánvaló, mennyire helytelen egyes családoknak ama eljárása, hogy rendes nappaljukat nagyon megre fűtik, — más szobájukat meg éppen nem. A mikor aztán a család tagjai egyik szobából a másikba szaladgálnak — a hirtelen hőkülönbözet elegendő rá, hogy meghűljenek.

(Vége köv.)

A sz.-somlyói önk. tüzoltó-egylet közgyűlése.

A tüzoltó-egylet évi rendes közgyűlését a f. évi január 22-én tartotta meg a városház tanács-termében, melyen a rendes tagok csaknem kivétel nélkül s a pártoló és alapító tagok közül is számosan voltak jelen.

Első tárgya volt a főparancsnoki jelentés, melyet Vischán Elek főparancsnok szerkesztett nagy gondnal, hü képét mutatván be az 1887. év működésének.

Szükségesnek tartjuk ebből a Szalgháry József érdemes alparancsnoknak az egyetből történt kilépésére, illetve érdemeire vonatkozólag írt megleghangú méltatást következőkben adni:

Sajnálattal kell megemlékeznünk azon majdnem pótolhatlan veszteségről is, mely egyetünknek érte az által, hogy egyetünknek huzamos ideig volt alparancsnoka s alakulása óta lelkes és ügybuzgó tagja Szalgháry József május 17-én kebelünkől kilépett. Mindent elkövetett a parancsnokság arra, hogy a tévedésen alapuló differenziát kiegyenlítse, de a katonas tüzoltó makacsságán ezen eljárás folyton hajtótörést szenvedett, bajtársunk kimondott elhatározását továbbra is fenntartotta; itt e helyen fájdalommal emlékeznünk meg szeretett bajtársunkról s azon veszteségről, melyet távoztával egyetünkben előidézett s kívérjük, hogy az égi gondviselés őt családjá boldogítására sokáig éltesse s tartson meg bennünket továbbra is szíves bajtársi szeretete s jó indulatában, mi részünkről ez alkalommal is biztosítjuk bajtársi szeretetünkről és fenntartjuk jogunkat arra nézve hogy sikerds működésének elismeréséről tőlünk kitelhetőség megemlékező, működésének emlékét egyetünk történetében megörökíthessük.

Ez alkalommal indítványozzuk, hogy Szalgháry József volt alparancsnok tiszteletbeli főparancsnokká választassék meg.

A jelentés e része élénk éljenzéssel fogadtatott és Szalgháry József volt egyt. alparancsnok egyhangulag tiszteletbeli főparancsnokká választatott s ennek az érdemes főparancsnokkai közlésével a parancsnokság biztatott meg.

Érdekesnek tartjuk továbbá az évi jelentésnek az egyet működéséről és több előforduló változásairól, valamint anyagi viszonyairól még a következőket kiemelni:

„Örömmel üdvözölte egyetünk ifj. Kulín Imre volt m.-szigeti rendfenntartó parancsnoknak a belépését, kit a május 17-iki parancsnoki gyűlésen a közgyűlésig alparancsnokká helyettesített s ki ezen időtől kezdve ügybuzgó működése által a bennünket ért veszteséget pótolva, egyetünk jó hírnevét nagyban emelte.

Ugyanezen alkalommal a megüresedett mászó csapatparancsnoki állásra Lengyel Ferenc szivattyús, a szivattyús cs. parancsnoki állásra pedig Czecz Károly vagyons csapatparancsnokok helyettesítették, kiknek a régihez kötött pontos szolgálataikban nem csatlakozott. — Pénztárnokká pedig Farkas Ferenc pártoló tag választatott el.

Egyetünk létszáma a mult év elején volt 56, ez év folyamán belépett 5, lett összesen 61. Ezek közül kilépett 7, kizáratott 2 összes apadás 9, a tagok létszáma tehát 52; megjegyezzük, hogy a kilépett tagok által egyetünk életképessége legkevésbé sem változott, a mennyiben csak nagyobbára olyanok voltak, kik becsülethöl, jutalomra nem számítva, a közjóért zászlónkra írt eszmék magasztosságát átérzeni nem voltak képesek: a tüzoltói működést mellékesnek tekintve, szórakozást apróbb mulatázásokban kerestek, s miután ilyeneket egyetünkben nem találtak fel, kiléptek. — Igen jól tették.

Az 1887. év folytán tartatott egy rendes, 13 rendkívüli közgyűlés s az egyleti ügyek elintézése végett tartatott 14 parancsnoki gyűlés, a melyen 77 tárgy intéztetett el, — főparancsnok vezénylete alatt tartatott 5. öszgyakorlat.

Egyetünk az év folyamán városunkban 7 izben s egyszer Búrgézd községében gyakorolta emberbaráti szeretetét, és pedig tüznél működött 7-szer a városunkba dult árviz veszélynél pedig 1-szer, — a mikor is a Krasznafolyó által házaikból kiűzött lakosok vagyonának biztonságba helyezésére irányult a működésünk; — teljesítette ezenkívül egyetünk az év folyamán a színházi

őrszolgálatot s a nyári hónapok alatt az éjjeli őrszolgálatot naponként 5. tagja által.

A VIII. országos tüzoltói szövetségnek Fiumében, 1887. aug. 18—22. tartott közgyűlésén egyletünk a főparancsnok s 2 pártoló tagja által képviseltette magát, a hol is az egységes csavar rendszer és az egységes rangjelzés elhatározatott s az előbbeni határozatnak érvényre emelhetése végett a nagymélt. m. kir. belügy-ministerium megkeresett, a rangjelzés keresztülvitele azonban a mostani ruházat elhasználásáig felfüggesztetett.

Részt vett a márczius 15-iki nemzeti és a decz. 21-iki vasutmegnyitási, — azonkívül részt vett 3 ízben az egyházi körmeneti ünnepélyeken is. Két táncvigilimat rendezett, melyek úgy anyagi mint szellemi haszon tekintetében semmi kívánni valót nem hagytak fenn; kedves kötelességünknek tartjuk itt e helyen is mindazoknak kik megjelenésük által egyletünk mulatságát emelve az anyagi sikert. előmozdítani kegyesek voltak, forró köszönetünket nyilvánítani.

Társulási szellem, valamint a bajtársi viszony öregbítése végett szeptember 17-én az őrség bezárása alkalmából társas vacsora rendeztetett, a melynek költsége részint a tagok adománya, részint pedig a büntetés pénzeiből fedeztetett.

Tagtársaink elhunyt hozzátartozóik temetésén 3 ízben teljes díszben vonult ki egyletünk.

A vagyonállásra vonatkozólag a pénztárnok által lelkiismeretes pontossággal vezetett naplók teljes s ki-mérítő felvilágosítással szolgálnak, azt itte helyen is felsorolni szükségesnek nem tartjuk, csupán csak annyit jegyzünk meg, hogy az 1887. év folyamán teljesített leltározás s becslés szerint összes személyi felszerelés — gépek- és butorzatban 3940 frt 20 krt tevő vagyonunk van, felvilágosításképp még azt adjuk elő, hogy ezen értékek a beszerzési árak szerint vétettek fel, — azok reális értékének a megállapítása ez év folyamán fog eszközöltetni.

A jelentést, melynek felolvasása élénk érdeklődésben tartotta a jelenlévőket, következőleg végezte a főparancsnok:

„Megjegyezni kívánjuk még azt, hogy azon körülmény, mikép egy a pártoló, mint alapító tagok tagdíjait az év folyamán pontosan nem fizették be, dermesztőleg hatott működésünkre; de abban a reményben, hogy jövőre nézve itt e helyen elismeréssel fogunk megemlékezni a pártoló tagok áldozatkészségéről, — teljes erővel s odaadó buzgósággal kezdjük meg ez évben tüzoltói működésünket s mindnyájunk előtt ezen vezéreszme „egy mindnyájáért s mindnyájan egyért“ lebeg.

Ezekben van szerepem az évi működésünkről számot adni s midőn jelentésünket bezárjuk, azt azon óhajjal tesszük, hogy az égi gondviselés Sz. Somlyó város előljáróit, annak lelkes polgárait s egyletünk támogatóit sokáig éltesse s egyletünket jövőre nézve is jóakaratu támogatásukba részesítsék.

Nagy és élénk mozgalmat idézett elő az üresedésben volt tiszti állások betöltése is, mely alkalommal ifj. Kuhn Imre helyettes alparancsnok, Lengyel Ferencz h. mászó csapatparancsnok és Czecz Károly szivattyús csapatparancsnok állásaikban egyhangulag megerősítettek; Jakab Mihály szakaszvezető 21 szavazattöbbséggel vagyonőr csapatparancsnokká, Farnas János örvető szakaszvezetővé ugyancsak 21 szavazattöbbséggel; örvetővé pedig Zoltán Vincze ö. tüzoltó lett megválasztva.

Több érdekes tárgy után a közgyűlés berekesztett s főparancsnok a jelenvoltaknak megjelenéseikért köszönetet mondott. —t.

Pár szó a zilahi korcsolyázó-egyletről.

(Levél a szerkesztőhez)

Szólj igazat, betörök..... de azért mégse hallgathatom el, hogy Zilah városa mindenben halad. Alig nyílt meg a vasut s bugygyant fel az ártézi kut vize, már is megalakult ideiglenesen az eddig ismeretlen korcsolya-egylet, s ugyancsak szép számmal karcolják naponként nappal azt, mit egy pár szorgalmas ember keze éjjelenként igyekszik elsimítani. Na de ennek története van. Megfújták a sport trombitát s felhívták a nagyérdemű közönség me sport-kedvelőit némi különbség nélkül, hogy az egylet zászlója alá, egy mérnökileg és szakértők által előállítandó páratlan korcsolya pálya érdekében minél többen seregelenek. De mind ezzel nem sokra mehettek, nyakon kellett tehát fogni valakinek a dolgot, hogy e terv dugába ne dőljön. Kétségtelenül a legfőbb érdem B. B. urat illeti, ki fáradhatlan buzgalommal egy alakuló gyűlést ütt össze, melyen mintegy 10—15-en lehettek jelen. Meghányták vettették maguk közt a dolgot minden oldalról, de a létszám, a létszám nem volt kielégítő még: ennyien nem tarthatnak fenn egy pénzt igénylő társulatot. De hiszen ki lehet fogni egy eszközzel a vonatkozókon! Ivetek boesátottak szét a közönség közé, melyek alá működő és pártoló tagok egyaránt irhatták nevüket, bizonyos díjak lefizetése mellett. Hogy pedig annál nagyobb eredménnyel bírhasson ez eljárás, nőket kértek fel az ivék kihordására s ezzel egyidejűleg a tagok számának toborzására; s hogy e hölgyek miként tettek a bennök helyezett bizalom és várakozásnak eleget, azt feltüntetik az aláírási ivék, melyek szerint M-né és társa 68 frtot, D-né 20 frtot, F1-né 10 frtot és 2 kisasszony pedig mintegy 30 frtot gyűjtöttek az egyletnek. Így hát most pénz lévén minden rendben lett s minden további gyűlés és intézkedés nélkül megnyomtat-tak az egyleti jegyeket s megnyitották zeneszóval a sokkal különbnek remélt jégpályát, mely ugyan sem mérnöki, sem szakértői, annál kevésbé ész-töréssel párosult tapintatosságról nem tesz a legkevesebb tanubizonyoságot sem.

De hisz a jégpálya kiállítás hiányát és a kezdet ismert kényelmetlenségeit a korcsolyázók für-gesége és a társalgás képes felejtetni. Hogy a pártoló tagok mint érzik magukat, miután kényelmük-ről gondoskodva nincs, képzelhető.

Külömben hemzseg a pálya az uraktól is, kik előzékenyek, udvariasak, szóval minden tekintetben igazi genie-k, csak a hölgyek vezetésére, arra (nem ráfogás, de nyilatkozás után mondva) képtelenek. Javában áll tehát az egylet virágzása s gyümölcsét, a haladást minden halandó szemlélheti. Ideje volt tehát annak is már, hogy egy másoliki gyűlést is hívjanak össze, melyen a választmányi s egyéb szükséges tagok megválasztassanak. Meg is tartatott mintegy fél idényi fenállása után jan. 20-án, melyre már sokkal nagyobb számmal jelentek meg férfiak és nők egyaránt.

Több tárgy forgott szőben s ezek eldöntése után foganatba vétetett a választás.

Választmányi tagoknak egyesek felszólalására érdemes egyleti tagok választattak, de azokról kik ez ügy érdekében legtöbbet tettek meg sem emlékeztek, s nemhogy választmányi tagokká be nem választattak, (a menyiben ezen tisztességre talán érdemket nem szereztek?) de arra sem érdemesítették, hogy (házzról-házra járva tagokat gyűjteni), fáradozásuk elismerő köszönetben részesült volna ezen első rendezett közgyűlés alkalmával, hanem beérhették a német közmondással, „a mór megtette kötelességét, a mór mehet.“ Beválhattak volna vigaszul póttagoknak, melynek elfogadására azonban ily esetben — nem tudni ki volna hajlandó. Nem ezen és több más ez egyletben nevezett tisztségnek mástól való irigylése, hanem az önzetlen fáradozásnak (másokkal szemben, kik csak a készlet várták) ily feltűnő mellőzése készített bennünket e cikk megírására.

Mert ha az alakulóban levő egylet ily alapon akar továbbra is haladni, s egyeseket dictatori hatalommal felruházni, ezt irhatja zászlójára „mindent csak magadért s a magad érdekében.“

Egy zilahi sportkedvelő.

Válasz.

A „Szilágy“ mottója: A hírlapírásnak talán egyetlen s-a, hogy hazudni nem szabad.

Deák Ferencz.

A „Szilágy-Somlyó“ mottója: 2. § A hazugság kétszere számba vétetik ott, hol valaki másban véli föltalálni s önmagában nem akarja felismerni.

Ezt meg mi mondjuk.

A „Szilágy“ 5. számában a szerkesztőség egybek közt válaszul adja, hogy oly nyilatkozatot boesátottunk közre, mely félreismerhetetlenül elárulja meglepetésünket a felett, hogy a „Szilágy“ 4. száma a mi hangunkon mer szólni, továbbá, hogy oly beszédre kényszerítettük, melyet ide át mi is megértünk.

Igen is nagyon meg vagyunk lepetve s beszédjüket megértettük. Megvultunk lepetve, mert a „Szilágy“ oly hangon szól a „Szilágy-Somlyó“ munkatársairól, mely a hazugság bélyegét viseli magán s épen az a szerkesztőség, mely nagy Deákunk szavaira mer hivatkozni, mielőtt belátná, hogy önmaga esett oly bünbe, melyért másokat vádol.

Nemde t. szerkesztőség a 4. számban így ír: „a tartalmas vacsora miatt viziszonyba estek és anathémát mondtak még a zilahi ártézi kut vizére is, kijelentve, hogy bizony inni már nem jó.

No hát t. szerkesztőség ez nem igaz (más szóval hazugság!) Nem volt arról egy árva szó sem. Hogy épen a munkatársaknak tulajdonítja annak eredetét, ebben meg az a feltűnő következetesség (és nem hazugság?) hogy napvilágot látott választának egyik passusa elég értetben kimondja Semper Idemre mint minden bün szerzőjére kárhozható ítéletét s előbbi számában mégis mint következetes hírlapíró a „Szilágy-Somlyó“ belmunkatársait is vádolja mint bünszerzőket. Derék! Ez szerkesztőségi logika!

Hogy pedig meggyőződjék arról, hogy a „Szilágy-Somlyó“ munkatársai örömmel üdvözlék a vivmányt, hogy Zilahnak ártézi kutja van; kimondjuk, hogy minden haladást úgy Zilahon, mint bárhol, ha a magyar földön történik az, örömmel üdvözlünk.

Még csak azt az őszinte jó kívánatunkat fejezzük ki: vajha az ártézi kut langy-meleg vize hideggé változnék át! Mert akkor azt hisszük, hogyha a szerkesztőség friss vizet ihatnék, lehütné ifju, forró vérét s nem volna kedve ok nélkül tolla hegyére venni oly egyéneket is, kik még eddig nem bizonyultak be semmi jó ügy ellenségeinek.

Deák Ferencznek pedig a hírlapírásra vonatkozó s-át visszacitálva fejére, kimondjuk, hogy oda át „sem szabad ám hazudni“ s félrevezetni a közönséget, s viziszonyt kiáltani másra, azért mert a t. szerkesztőség irtózik az ártézi kut meleg vizétől. — Mi is befejeztük.

Szilágy-Somlyó, 1888. febr. 1.

A belmunkatársak.

Különfélék.

* **Kinevezés.** Józsa Oszkár városi h. számvevőt, lapunknak kezdettől belmunkatársát, kinek szellemes dolgozatait közönségünk oly szívesen olvasta, a m. é. keleti vasut vezérigazgatósága a budapesti m. é. k. vasutigazgatóságának jogi szakosztályához hivatalnokká nevezte ki. Midőn derék munkatársunk kineveztetéséhez mi is gratulálnánk, egyuttal őszinte sajnálatunkat nyilvánítjuk ki a felett, hogy őt elvesztjük, de ígérte birkjuk, hogy a fővárosból is megkeres bennünket dolgozataival s továbbra is szorgalmas munkatársunk marad.

* **Sajnos baleset** érte Kovarcz helybeli vasuti állomás főnök nejét tegnap délelőtt. Ugyanis eselédje nem lévén hon, kis gyermekeinek vizet akart meríteni a kutból s a gyenge, beteges nő megsíkamlott s a kutba esett. Egy arra járó férfi figyelmes lett a kutból felhangzó panaszos, siró nyögésre s a szegény fiatal asszonyt még sikerült idejében megmenteni. Azonnal alkalmazott orvosi segély magához térítette. A szenvedő betegét fűd. Trusza J. rom. kath. esperes-plebános a vallás lelki vigaszában részesítette. Mint a délutáni órákban értesültünk a részvételre érdemes anya minden veszélyen kívül áll.

* **Adomány.** Finger Lajosné urnő a helybeli községi iskola részére öt téli meleg kendőt adományozott, melyeket nyomban kiosztottam öt szegény gyermek között; fogadja a nemes szívű adományozó a szegény gyermekek nevében az ön szíves köszönetemet. Sz. Somlyó, 1888. január 31. Kraicsovics Ferencné.

* **Bál** A helybeli csizmadia-társulat segélyegylete javára f. é. január 28-án egy minden tekintetben sikerült bált rendezett a helybeli színház termekben, a melyen a városi polgárság és az urt osztály tagjai közül is igen számosan vettek részt. A bál kivilágos virradtig e legjobb hangulatban tartotta össze a közönséget, élénk tanubizonyosságául annak, hogy nálunk a társadalmi életbe holmi kicsinyes osztálykülönbség átvive nincsen. A négyeseket Zoltán Vincze ur rendezte ügyesen; az első négyet 43 pár járta. A vacsora tartama alatt Bogdán István közs. igazgatótanító sikerült pohárköszöntőben éltette Veverán József ügyvédet, mint a társulat szellemi vezetőjét és ügyészét, majd később Nagy Ferencz egyleti elnökre lett pohár emelve, ki sok méltánylást érdemlő fáradsággal a mai bálnak is indítványozója és közreműködője volt. Ételek italok izletesek és jók, — a kiszolgálás pontos volt. Még reggeli hat órák a táncz javában folyt. Sok ilyen sikerült estélyt az érdemes iparos testületnek; de több anyagi hasznót, mert a csekély belépti-díj mellett a közönség megtöltötte ugyan a termeket, amde a tiszta jövedelem a 13 frtot nem sokkal múlja felül.

* **Az új rabbi.** Rosenbaum Mózes kedden tartotta bevonulását városunkba. Az egyház község néhány küldöttje Sarmaságig ment elibe és helyben a vasuti állomásnál a felekezet majd minden tagja családostól és több kíváncsi várt az új lelki pásztor megérkezésére. Ugy fél 3 óra felé berobogott a vonat s abból kiszállott az új lelkész, ki sympathicus, jó arczu fiatal ember és már eleve birja hívei szeretét és ragaszkodását, a mit az is élénken bizonyít, hogy 54 szán és hat kocsi kíséret csatlakozott a menethez a városba vonuláskor. A fogadtatás lelkes éljenzésből állott; de üdvözlő beszédet a hitközség nem tartott szükségesnek mondatni az új lelkészhez. A mi ily körülmények között bizonyára furcsa!

* **Czigány ész és a végzet.** Mult év őszén egy gégenyi és egy köröstopánfalvi embernél megjelent 4 czigány kik pénzesználóknak adták ki magukat. Felszólították az említett 2 embert, hogy csatlakozzanak ők is a bandához, mert bizonyára jobb kumatot nem kaphatnak pénzökre, mintha ezüst stb. anyagot vásárolnak s belőle tallérokat öntenek. S nehogy a leendő két kompánista őket valami csalóknak hisse, ott rögtön bemutatták mesterségüket, melylyel a fényes tallérokat elő fogják állítani. Tüzet észrenek; furó, olvasztógely, nyers anyag, forma, minden készen volt. Megolvad az ezüst s azt annak rendi-módja szerint öntik a formába. Kihűlés után kibontják a formát és — kihull belőle egy olyan gyönyörű fényes tallér, mint a minőt csak képzelni lehet. Pedig hát azt a fényesre csiszolt tallért készen tették bele a czigányok egy agyagformába s öntés után ügyesen kieserélték, mit azonban a lépre esalt emberek nem vettek észre, mert már akkor csupán a nagy nyereségre gondoltak. Ezután alkuba boesátkoztak. A két ember fogja adni az anyag árát, a czigányok fogják gyártani a tallérokat; a nyereségen aztán méltányosan osztoznak. Az üzletet rögtön meg is kezdték. A két ember 480 frtot átadott a czigányoknak s mindketten esküvel fogadták, hogy ezen dolgot titokban tartják. Ezzel a czigányok — zsebökben a 480 frttal elindultak, mintha nyers anya-

gokat szándékoznak bevásárolni, pedig a pénzcserélés eszköznek sem volt, mert nem is értettek hozzá, hanem csak azt a két embert akarták rászédni. Az idő telt, a cigányok csak nem érkeztek vissza, a 480 frt. elutazott. A két ember mindjárt tudta, hogy hányadán van a dolog, de arról szólni nem mertek. — Nehány nap előtt a belényesi csendőrség meghallotta ezen dolgot. A két rászédett atyafit kikérdezte és ezek megszegték a cigányoknak adott esküjüket előadták az esetet úgy mint történt. Persze ők arra gondoltak, hogy a pénzők megkerül. A belényesi csendőr őrpapancsnok mindjárt megfogadja az egyik embert szekeresnek s magához véve még egy csendőrt, elindult a cigányokat nyomonni. Elment Brádra. Itten még 5 csendőr csatlakozott hozzá s ezekkel együtt elindult Csizér felé, mert Brádon biztos tudomására jött, hogy a cigányok Csizérbe költöztek (?) Január hó 26-án érkeztek Csizérbe s ottan az nap a cigányok közül hármat letartóztattak. A negyedik Keresteleken volt, kit szintén ugyanazon napon kézre kerítettek és másnap a többiekkel együtt Élesdre szállítottak. Ezen nyomonzás alatt mindenütt az egyik megcsalt ember fuvarozta a csendőröket s örült és remélt, hogy pénze után megkerül. Arra természetesen nem is gondolt, hogy haza érve őt és társát, mint a kik pénzcserélőknak felelősödtek, szintén letartóztatják.

* Krasznán az iparos ifjúság február hó 4-én banyus táncszünetet rendez.

* Nyílt számadás. A sz.-somlyói csizmadia ipartársulat segélyező együletének alaptőkéje javára mult hó 28-án tartott táncszünetmáról. Felülfizettek: ifj. Szabó Ferencz 40 kr, özv. Zondáné 60 kr, nt. Nagy László 40 kr, ifj. Lázár János 40 kr, N. N. 40 kr, ft. Trusza Lajos esperes 40 kr, Pósa István 40 kr, id. Páskuj Istváné 20 kr, Domokos N. 20 kr, id. Szabó Károly 1 frt 20 kr, Virág Lajos 40 kr, Gámenczy Tódor 40 kr, Szentimrei I. 40 kr, Lázár Ödön 40 kr, N. N. 40 kr, Ruszka Ignác 20 kr, Lázár Gyula 40 kr, Schönstein Ferencz 20 kr, Alszei Lajos 20 kr, Biró István 20 kr, Telegdy Márton 80 kr, Pátrubán Kristóf 40 kr, Smeták János 1 frt 40 kr, Hegedüs Zsigmond 40 kr, összesen 10 frt 80 kr. — Melyért hálás köszönetüket nyilvánítták az ipartársulat nevében: Nagy Ferencz elnök, Vass Antal, jegyző, Kállay József, pénztárnok.

* Vannak gazdáink közül sokan, kik azt hiszik, hogy a magárjegyzékek csak azzal a czéllal bírnak, hogy vevőket hódítsanak az illető cégnek. Csakhogy ez a nézet nem helyes. Magkereskedelmünk terén a kimerítő és nagy gonddal kiállított árjegyzékek az a föladat jut, hogy tájékoztatva a közönséget a magüzlet összes viszonyairól, kiszorítsa az ügynököknek a gazdaközönység félrevezetésére irányuló szereplését, mert tudvalevő, hogy az áru tisztasága, valódiága s megbízható forrásból való származása sehol sem oly fontos és sehol ezzel oly sok visszaélés nem történik, mint a magkereskedés terén, és épen ezért a gazdaközönységnek egyenesen szolgálatot tesz az a cég, mely a magüzletről a legreálisabb tájékoztatást nyújtja árjegyzékeivel. E tekintetben hazánkban első helyen áll Mauthner Ödön magkereskedelmi telepe Budapesten, mely még a külföld legelső világcégeivel is vetekedhetik, az általa évenként kiadott gazdag tartalmú és díszes magárjegyzékkel, melynek 1888. évi folyamára napokban jelent meg. Ez árjegyzék egyszersmind Mauthner üzletének eddig senki által el nem ért nagy kiterjedését is igazolja, mert csak ily tekintélyes üzletkörrel bíró kereskedő van képesítve ily tökéletes árjegyzék kiadására, közvetve tehát ez árjegyzék annak jelölés is szolgál, hogy Magyarországon egyetlen üzlet sem részesül a gazdaközönység oly általános támogatásában, mint a nevezett cégé. A vetési időszak küszöbén nem lesz felesleges az érdekelt közönséget arra figyelmeztetni, hogy a nevezett cég, mint a hazánkban fennálló üzletek egyik legrégibbje, már egy magában fennállásának hosszú tartamában is soliditásának legjobb bizonyítékát nyújtja, de figyelmet érdemel továbbá az is, hogy a magüzlet összes reformtörvényeit ez a cég kezdeményezte s ezzel a mezőgazdaságnak oly fontos szolgálatot tett, mely a növénytermelés haladását kétségkívül hathatósan mozdította elő, a mit az is igazol, hogy alig van év, mely e cég kitüntetéseinak számát ne szaporítaná s így a lefolyt évben is az országos kertészeti egyesület nagy arany érdem nyerte el e cég, oly kitüntetést, melyre még eddig egyetlen cég sem találtatott érdemesnek. A ki a magkereskedelem terén felmerült javításokat megismerni kívánja, az e szempontból bizonyára a legtekintélyesebb tájékozást meritheti Mauthner Ödön főárjegyzékéből, mely rendkívül gazdag tartalmában oly tájékoztató segédesszöveget szolgáltat, a minővel eddig gazdaközönségünk nem rendelkezett. Mauthner főárjegyzéket az eddigi 96 oldalról 144 nagy quart oldal terjedelemben nagyobbította meg, a mi által a gazdaközönység minden irányú igényeit kielégíthetőnek véli. Külső díszre pedig saját kertjének egy részletét tünteti fel, oly művészi és izléses kivitelben, mely hazai nyomdaiparunknak (a Deutsch-féle művészeti és könyvnyomdai intézetnek) valóban becsületére válik és a legilletékesebb szakköröknek osztatlan tetszését vívta ki magának. Jelen figyelemztetésnek célja tehát az, hogy a gazdaközönség érdeklődését ezen szép és tájékoztató kiadványra felhívjuk, megjegyezve, hogy a mennyiben azt még olyanok, kik ez üzlettel rendszeres összeköttetésben még nincsenek, megismerni kívánnak, forduljanak az iránt levelezőlapra a céghez, (Budapest, Koronaherceg-utca 18. sz.) mely ismert előzékenységgel főárjegyzékét postafordultával ingyen és bérmentve küldi meg.

* Virágcserepeinkről a kukacokat nagyon egyszerű módon tarthatjuk távol. Ez a sokak által kipróbált és teljesen megbízható szer egy rohadozó alma, melyet a cserepébe foglalt földre teszünk a növény mellé. Már rövid idő múlva az almát látjuk a kukacokat, ezeket szépen lerázzuk és az almát ismét visszahelyezzük; a cserep-földben levő valamennyi kukac keresztül fog bujni az almához s így könnyen kipusztíthatók.

* Egy szer a rák ellen. E borzasztó betegséget,

melyet rendszeren a chirurgus kése alá kell eresztetni és pedig legtöbbször sikertelenül: csak nagyon ritkán tudták eddig alaposan kigyógyítani. De a minap megjelent Londonban dr. Massy Tuthiltól egy kisujnyi vastagságú könyvecske, mely a nagyszerű sebésznek éveken át eredménytelenséggel használt gyógyszerével megismertet. Az orvoság csak ennyiből áll ki: Osztriga-héjat tetészes szerinti mennyiségben pörgölünk a kályhában egy pár napig s azután a héj fehér belsejét levakarjuk. Ebből a porból naponként egyszer, vagy kétszer is veszünk a mennyi egy négykrajczáros nagyságú pénzdarabon rajtamaradt s ezt lanya vízbe tesszük. Ha külső szerre is szükség lenne, ezt a port tejföllel, vagy egészen friss sóval vajjal is felkeverjük. Ehhez az eljáráshoz azonban kitartás kell, mert rendszeren 3—4 hónapba is belekerül, míg hatását megérezzük. Dr. Hood ilyen módon kigyógyította a rákot mellről és arczról, dr. Wels pedig mai napig számtalan beteget megmentett ez egyszerű orvossággal.

CSARNOK.

Mehet!!

Prüszköl a gőzös, gyors robogással

Vágtat a völgyben célja felé,

Gyors rohanásban tűnde vidékek

Bájteli képét tárja elé, —

És zakatolva gyors ütemekben,

Vaskerekével hangokat ad,

Mik füleinkbe — ringva ütemre —

Sugnak a zürben dallamokat.

Alkonyi pirban gyulnak a bérézek,

Lassan az éjnek leple terül,

S álmódólag szertecsapongó

Gondolatinknak tárgya kerül;

Gyermeki kornak dajkameséje —

Gondtalan évek, tarka mezők.

Iskola padján görnyed az ifju

Észcsira benne fejeledező.

Emberi agyban isteni szikra

Mértelen ürben kémleli meg

Csillagok ezrét, pályafutását, —

Mily foku bennök hő s a hideg.

Megzabolázva hajtja a gőz, víz,

Lég az iparnak száz kerekét —

Villanok árján futja körül meg

Emberi szó e földi tekét.

Igy fut az ember, küzdve a létért,

Szorgos a munka, nincs pihenés,

Cél: hatalom, hir, dus jövedelmek.

Földi javakra kincsérés.

Röppen a szikra, roskad az ember,

Ott van a végcél: ott a halál!

Kincse hatalma szétragadozva,

Vágya, reménye sirba leszáll.

Fütyöl a gőzös, mélydübörögve

Vánszorog utján, végre megáll,

Hamvad a tűz is vaskebelében,

Nincs mi feszítse, — gőzze kiszállt.

Farczady Mihály.

A ki nem tudott feledni.

— Elbeszélés. —

Irta: Pollux.

— És ön azért könyezik? Higgye el, az szóra sem érdemes. Feledjen... feledjen...

Látom, hogy neheztel rideg szavaimért, pedig higgye el, Flóra, hogy igazam van. De hát jól tudom, mily nehéz feledni... feledni annak, a ki szeret, azt, a kit szeret. Ezért azt tanácsolom, hogy ha nincs ereje megküzdeni ez őriással, ám őrizze meg hát annak emlékét, a kit szeret s reméljen, Flóra...

De ne reméljen lehetlent! — mert kegyed jól tudja, hogy nincs borzasztóbb ébredés a csalódásnál...

Higgye el nekem, hogy ha szereti önt, akkor előbb-utóbb visszatér s lábainál térdelve fog bocsánatért eskedelni. Ha pedig visszatérni nem fog: akkor nem szereti s nem is szeretne soha kegyedet, Flóra és akkor nem érdemelte meg szerelmét s hogy miatta könyezzen, mert csak az igaz érzelem méltó igaz érzelmre.

Hogy kegyed nem tud sem feledni, sem remélni? Hogy kegyed a legboldogtalanabb teremtés a világon?

Elhiszem; pedig jól tudom, hogy üres szó, frázis az egész, a mit a képzelődés mondat kegyeddel... Akarni kell, Flóra! — s a ki akar, az tud is.

Hiába neheztel; be kell látnia, hogy e rideg, részvétlennek látszó szavakban igaz részvét és valóság rejlik. Gondolja meg csak, minő nagy foku önzés mondatja azt kegyeddel: „én vagyok a legboldogtalanabb teremtés a világon;“ holott kegyed

jól tudja, hogy ezeken, sok ezeken vannak, a kik ugyanazt mondják s igen sok közöttük több joggal mondja mint kegyed, kinek sebére az idő előbb-utóbb meghozza a gyógybalzsamot, így... vagy amugy...

S hogy ne csüggedjen, gondoljon az anyára, a ki elvesztette gyermekét; nem versenyez-e az ő fájdalma a kegyedével? Vagy gondoljon a gyermekre, a ki elvesztette szüleit s a mások könyöradományából tengeti életét és az adomány kevés arra, hogy belőle megélhessen, de sokkal több, sem hogy meghalni hagyja. A gyermeknek van ereje élni s kegyednek ne volna? Aztán gondoljon a martyrokra, Flóra, a kik eszméért, célért, másokért vagy egy elejtett szóért küzdeni tudtak bátran, fölemelt fővel, nyílt homlokkal, jajszó nélkül — utolsó lehelletükig...

Lássa Flóra, volt nekem egy jó barátom, a ki sokkal szerencsétlenebb volt mint kegyed és még sem panaszkodott soha! Ő sem tudott feledni, ép úgy mint kegyed s bár ezerszerre több csapással sújtotta az ég: még sem mondta, hogy boldogtalan. — Kijárta a szenvedések valamennyi iskoláját s hogyha ma száz sebet ütött rajta a csalódás, holnapra behegedt valamennyi a remény egy atomjától. Tőle hallottam, hogy a szenvedés is kölcsönözhet boldogságot; — hogy a magasztos kéj egy neme hatja át azt, a ki tűr, szenved azért, a kit szeret, azon jó remény fejében, hogy egy ölelés, egy csók eloszlatja minden szenvedését s megédesíti egy pillanat alatt mind azt a keserűséget, a mit élte folyamán, ezer remény s ugyanannyi szétfoszott boldogság árán szerzett meg. A kinek lelkét gyöngye szellő háborgó, zavaros tengerré tudja változtatni: azt gyöngye szellő ismét nyugodttá teheti.... Csak a teljesen reménytelen balsors törli meg a lelket; de barátom még a fölött is uralkodott...

Igazán bámulatos, hogy néha gyöngye testben minő erős lélek, megtörhetetlen akaraterő lakik... Én annak tartom, ámbár sokan beteges szívósságnak nevezik. Mindegy, akár ez, akár amaz, — ugyanazt a célt érik el vele...

De ne sirjon hát Flóra, különben nem folytatom, mert könyjei úgy égetnek, mintha valamennyi örökké égő Vesztaláng volna. Uralkodjék maga fölött, különben más fölött sem fog tudni uralkodni; legyen erős lelkileg is, mert látja, fogadni mernék rá, hogy testileg erősebb mint szerencsétlen barátom volt... Kaczag ugy-e?... No, csak rajta.... minél tovább! De kaczagjon hát a szemeivel is, különben... mivel is ijesszem csak meg?... különben isten bizony belé szeretek a szemeibe! Aztán ugyancsak meg gyül ám a baja ha ellenem is küzdeni akar, mert én erős vagyok ám!....

Hogy kegyed is erős legyen, hallgassa hát tovább, Flóra, szegény barátom történetét....

Körülbelől abban az időben ismerkedtem meg vele, mikor kegyeddel. Egymás mellett ültünk az osztály első padján, de azért — őszintén megvallva — abban az időben még nem szerettem, mert minduntalan oldalba lökdösött, mikor én azzal voltam elfoglalva, Flóra, hogy a kegyed nevének kezdőbetűjét magam előtt a padba vésem...

Minden áron azt akarta, hogy a tanár magyarázatára figyeljek s olyan szorgalmas legyek mint ő; ez volt első lépése mely — nem sikerült...

Minék tagadjam, hogy akkor én is olyan voltam, mint a tanulók legtöbbsze, a kik nincsenek rá szorulva a munkára? — Tanultam minden ámbitio nélkül, pusztán azért, hogy átcuszhassak a másik osztályba.

Béla, — így hívták barátomat, az egyetlen szorgalmas fiut osztályunkban; — Béla annyit tanult, hogy lassanként szemei is elgyöngültek. Jegyezze meg jól, Flóra, annyit tanult a szegény fiu, hogy mikor az érettségi vizsgát letettük alig látott. Gyöngye szemeit az éjszakai tanulás teljesen megrongálta. Balga volt; nem törődött semmi egyébvel csak azzal, hogy szegény anyjának, — ki mindenét fölálldozta érte — megszerezze azt az örömet, hogy ő, a szegény Zádory Béla, első abban az osztályban, melyben egy híres grófi család utolsó sarja — az utolsó volt...

A vizsga után elváltunk. Az elválásnál megígérte Béla, hogy bárhova veti a sors, irni fog nekem, de nem tartotta meg ígérteit. A minék — mint később megtudtam, — az volt oka, hogy miután teljesen elszegényedtek, attól félt a jó fiu, hogy ha őszintén megírja állapotát, — tőlem telhetőleg segitni fogom és ez ellen föllázadt nemes büszkesége...

Két év multával tudtam meg, hogy félbe hagyta a jogi pályát s falun nevelősködik, hogy az így szerzett pénzen folytassa pályáját, melyet szegénysége miatt félbe hagyni volt kénytelen.

(Folyt. kov.)